

TSHIVENDA LUAMBO LWA DAMUNI GIREIDI YA NTHA (Bambiri la Vhuvhili)	119-1/2 K	2
--	------------------	----------

**GAUTENG MUHASHO WA PFUNZO
MULINGO WA TSHITIFIKHEITHI TSHA MATIRIKI**

**OCTOBER / NOVEMBER 2005
OKTOBER / NOVEMBER 2005**

**TSHIVENDA LUAMBO LWA DAMUNI
GIREIDI YA NTHA
(Bambiri la Vhuvhili)**

TSHIFHINGA: Awara 3

MARAGA: 100

PFESANI:

- Hu na khethekanyo tharu, A, B na C.
- Kha khethekanyo ya A Mbudziso 1 i fhindulwe nga vhothe.
- Kha khethekanyo ya A Mbudziso 2 ni fhindule mbili fhedzi.
- Kha khethekanyo ya B, nangani mbudziso ya u toolola KANA ya vhubudziso vhutuku.
- Kha khethekanyo ya C, nangani mbudziso nthihi ya vhubudziso vhutuku KANA ya u toolola
- Mbuziso dzothe dzi fhindulwe nga Tshivenda tsho kunaho.

**KHETHEKANYO YA A
ZWIRENDO**

MBUDZISO 1

Thuthuwedzo – P. M. Nefefe

Vhalani tshirendo tshi re afho fhasi u ri ni do kona u fhindula mbudziso dzi no do tevhela:

Khombe	
Ndo dzula na vuhombe hanga, Ndi nga o felwaho zwi songo ralo. Ndi lila nda dovha ndi sa fhedzi,	3
Ndi tshi toda mufarisi wa u nthusa, Uri ndi nge vhanwe vhothe vha tambaho Nga a fhisaho, vho dudedzelwa nga vhafarisi vhavho.	6
Naho mushumo ndo wana wa vhudi, Ndi tshi shuma tari mapone ndi si na, Ndi onzea nga u elekanya lu si na musu, Ndi tshi humbula tshivhoni shine nda shaya.	9
Ndi ri ngavhe Yehova a tshi pfa tshililo tshanga.	12

TSHIVENDA LUAMBO LWA DAMUNI GIREIDI YA NTHA (Bambiri la Vhuvhili) 119-1/2 K	3
--	----------

Ndi u lilela nga mbilu yanga yothe Yehova, Nnekedze-vho a re shambo la shambo langa, Ndi tshile-vho sa vhanwe vha tendaho mulayo, Ndi tshi la nda fura, hu si na tsho tahelaho. Ndo wana dzembe lone mutshidza tshisiwana.	15
--	----

- 1.1 Murendi ndi ngani a tshi ri u nga muthu o felwaho? (2)
 - 1.2 Nga mitaladzi i sa padiho mitanu ndi zwifhio zwine murendi a tama u ri vhudza zwone nga tshirendo itshi? Talutshedzani. (4)
 - 1.3 Nga tshivhoni murendi u amba mini? (2)
 - 1.4 Khombe hu ambiwa mini? (1)
 - 1.5 Murendi u amba mini nga mutaladzi wa 4 tshitanza tsha u thoma? (1)
- [10]**

MBUDZISO 2

Mulisa – M. J. Mafela

- 2.1 Vhalani tshirendi tshi re afho fhasi uri ni do kona u fhindula mbudziso dzi no do tevhele:

Sambi li shaya mulisa	
Sa likhambi li tshi lulutshelwa nama Na sambi li ralo li tshi tulutshelwa mulisa Mulisa wa ito na shanda tsha vhulundo Ane gomeleloni a tenengedza nkho Yo longwaho tombo.	3
Mulisa wa khamelo i sa gubunyedzei vhutungu A itaho dzulo na sambi mtangani A ditukufhadzaho sa lulivhe A isa sambi mafuloni a pharadiso.	6 9
Sambi li tata u bula vhuada ha vhalisa Na tshituhu tsha u li namela sa bere Tshalo ha vha u vusa khuwa na phosho Nge la tata pfumo na mboma.	12
Yesu lisa sambi lau u si rendemulisa U tekule khulunoni i re khaladzi a phambano Ine ngayo nanga dza madzembeleketete dza khurutana Nga mihuvho ya sambi lau	15 18

TSHIVENDA LUAMBO LWA DAMUNI GIREIDI YA NTHA (Bammbiri la Vhuvhili) 119-1/2 K	4
---	----------

- 2.1.1 Vharangaphanda vhavhudi vha tea u vha nga ndila-de? Bulani zwithu zwitanu. (5)
- 2.1.2 Murendi u ri vharangaphanda vha si vha vhudi vhone vha ita zwifhio? Neani izwo zwithu zwina. (4)
- 2.1.3 Murendi u amba mini a tshi ri likhambi? (2)
- 2.1.4 Sambu hu pfi lo hangwa u thonifha nnyi? (1)
- 2.1.5 Murendi u amba ngafhi a tshi ri pfuloni? (2)
- 2.1.6 Mulisa ane murendi a amba ene ndi nnyi? (1)
- [15]**
- 2.2 Vhalani tshirendo tshi tevhelaho u ri ni do kona u fhindula mbudziso dzi no do tevhela:

Mitsindo yau yo fa, U muthu nge wa fema, U langwa nga swiswi. Ngeno thoni wo fara	3
Ndila yau iyo, I ya mulindini, Une wa do balelwa u bva, Nge wa vha wa lino, Ngeno muya wa Mudzimu wo fhiwa.	6 9
Wau muta ndi zwililo, Vhana vhau vha do nyala, Vhazhi vha do pfa Yehova, Dzula fhasi u humbule, Nthe dza muhulwane a dzi naki, Tamba tshika u nake, U vhe denzhe sa Paulo, Nge a si sedze shango, A funa vhutshilo hawe, A vha wa ngoho,	12 15 18
Iwe wo fara u tshinya lushaka, Ngeno mbilu i sa tendi. Mudzimu u ya u funa, Khwine ndi u lata dzau ndila, Vhunga sefo i hone, Yone musefi wa dzitshaka.	21 24

- 2.2.1 Neani thoho ya tshirendo itshi. (2)
- 2.2.2 Tshirendo itshi tshi wela kha lushaka lufhio lwa zwirendo? Tikedzani phindulo yano. (6)
- 2.2.3 Bulani figura ya muambo ye murendi a shumisa kha mutaladzi wa 16. (1)
- 2.2.4 Murendi u khou amba sefo-de kha mutaladzi wa 24? (2)
- 2.2.5 Murendi u vhone uyu muthu a tshi langwa nga mini? (1)

TSHIVENDA LUAMBO LWA DAMUNI GIREIDI YA NTHA (Bambiri la Vhuvhili) 119-1/2 K	5
--	----------

- 2.2.6 Mutani wa uyu muthu murendi u ri hu dzulwa nga mini? (1)
 2.2.7 Ndi mini zwine murendi a toda u ri uyu muthu a ite zwone? (2)
[15]

2.3 Vhalani tshirendo tshi re afho fhasi u ri ni do kona u fhindula mbudziso dzi no do tevhela:

Gonitshedza	
Naho musu wo kavha afha, Phapha dzau dzi tshi lelema, Vhutswu hau vhu tshi nga dzinga, U gonitshedza.	3
Gogo le wa kuvhatedza, Li tevhelaho ndila yau. Wa vha takula nga phapha. Musu u kha u tenga vhuse.	6
Musu u tshi dzunguluwa, Makumba ane wa kudzela, Ndi musukuvhutshilo.	9
Musuku u munwaho na muvhili.	12
Vha sedzesaho mishumo yau. Vha awela nga u edela khofhe. Nge vha tama makumba au. Wa ralo u thuvhula mathenga.	15

- 2.3.1 (a) Kha tshirendo itshi, musuku u fanyiswa na mini? (1)
 (b) Ndi ngani murendi a tshi fanyisa Gonitshedza na dzinga? Nahone dzinga hu ambiwa mini? (4)
- 2.3.2 Murendi u amba nnyi a tshi ri Gonitshedza? (2)
 2.3.3 Iphi **dzinga** li amba mini? (2)
 2.3.4 Gogo le goni la kuvhatedzwa hu ambiwa mini? (2)
 2.3.5 Vha sedzaho mishumo ya goni ili vha fhedza vho ita mini? (2)
 2.3.6 Vhathu vha takulwa nga mini, vhane vha tevhela goni ili? (2)
[15]

2.4 Vhalani tshirendo tshi re afho fhasi u ri ni do kona u fhindula mbudziso dzi no do tevhele:

Kholomo	
Musi ni pfuloni yanu yavhudi, Ye na kumedzwa nga Mutshidzi. Ni mona-mona hothe-hothe, Naho mulisa o lavhesa.	3
Ni khamedzana nga mananga anu. Na rogoelana lu pfisho vhutungu. Zwi khathula mbilu ya mulisa. Naho na mu zwondolola no sinvuwa.	6
Mufhirifhiri u re afha pfuloni, Hune na zhamba masiari na vhusiku. Na kandekanya pfulo nga khwanda dzanu. No hangwa u thonifha mulisa.	9 12
Pfuloni dzanu a hu na vhukhudo. Ho anwa matope na zwi shushaho. Musi no rabo u difhoma matope. Ni ongolela mikosi mihulu.	15
U bvafhi mulisa wa tshilidzi? Ane a ni khada o vhofoholowa. Mililani yannu ya matope. Na tshimbila ni kha zwivhuya.	18

- 2.4.1 Murendi u fanyisa kholomo na mini? (2)
- 2.4.2 Kholomo dzine murendi a khou amba nga hadzo dzi vha dzi ngafhi? (2)
- 2.4.3 (a) Nga mitaladzi i sa fhiri mitanu, sumbedzani vhudipfi ha Murendi kha tshirendo itshi. (4)
- (b) Mulisa wa tshilidzi hu ambiwa nnyi? (1)
- 2.4.4 Ipfi **mililani** li amba mini? (2)
- 2.4.5 Ndi zwifhio zwine mulisa a funa kholomo idzi dzi tshi ita zwone? (2)
- 2.4.6 Murendi u ri kholomo idzi dzo hangwa u thonifha nnyi? (2)

[15]

GUMOFULU LA KHETHEKANYO YA A: [40]

TSHIVENDA LUAMBO LWA DAMUNI	7
GIREIDI YA NTHA	
(Bambiri la Vhuvhili) 119-1/2 K	

**KHETHEKANYO YA B
LITAMBWA**

MBUDZISO 3

Zwo itwa – A. M. Mahamba

- 3.1 Vho-Gumani vha vhonala sa mubvumbedzwa-de kha dirama iyi yashu? Sengulusani. **[30]**

KANA

- 3.2 Vhalani mafhungo a tevhelaho ni do kona u fhindula mbudziso:

Zwi farisani, nangwe nde ndi shavhe vha do di nngwana. Maano ndi eneaa u tou tuwa na nwananga na vhone vhaloi khathihi. Mutumbu wanga ndi divha uri u do vhone mboni. Tenda ndi tshi do vha ndi sa tsha zwi pfa. Hone u do tolou twa u tshi tsa u tshi gonya modoroni wa mapholisa matetemedzadoni sa wa Vho-Lupali. Vhone vho dina nga u divhofhela zwi si na ndila unga u tswa ho vha hu sa rangi nga vhone. Yo, li khou tsha. (*Vha swika tsini na munngo.*) Henefha hu do ...

- 3.2.1 Ndi nnyi a ambaho mafhungo aya? (1)
- 3.2.2 Ndi ngani muambi a tshi ri nangwe ndi shavhe vha do di nngwana? (2)
- 3.2.3 Maano a no ambiwa afha ndi maano-de? (2)
- 3.2.4 Muambi u ambani a tshi ri u tuwa na nwana wawe na vhaloi khathihi? (2)
- 3.2.5 Nwana na vhaloi vha no ambiwa afha ndi vhonnyi? (3)
- 3.2.6 Ndi ngani avho vhanwe vhatu vhe na bula afho nthu hu tshi pfi ndi vhaloi? (4)
- 3.2.7 Vho-Gumani ri vha dzhia sa mubvumbedzwa-de. Tikedzani phindulo yanu. (6)
- 3.2.8 Vhabvumbedzwa vhane vha khou lwa afha kha dirama iyi ndi vhonnyi nahone vha na vhushaka-de? Ndi mini tshi no vha lwisa? (5)
- 3.2.9 Ndi zwifhio zwe zwa ita u ri Vho-Gumani vha dihunga. Tikedzani nga mitaladzi mina. (5)

GUMOFULU LA KHETHEKANYO YA B: [30]

TSHIVENDA LUAMBO LWA DAMUNI GIREIDI YA NTHA (Bambiri la Vhuvhili) 119-1/2 K	8
--	----------

**KHETHEKANYO YA C
NGANEA**

MBUDZISO 4

Mitsheto ya wa – A. W. Magau

Fhindulani mbudziso dzi tevhelaho:

- 4.1 Khudano nnzhi kha nganea iyi dzo vhangwa nga Ntsudeni. Tikedzani likumedzwa ili no disendeka nga nganea iyi. **[30]**

KANA

- 4.2 Vhalani mafhungo a tevhelaho uri ni do kona u fhindula mbudziso:

Zwenezwi Ntsudeni a tshi tou bula dzina la Vho-Matambule, Vho-Balavhali vha delwa nga mihumbulo mivhili. “Yaa, ndo no humbula zwino. Tsha khwine kha ri gagamise hoyu mufu ri mu pose hangei lukomboni lwa tsimu ya Matambule muedzini wa Tshikhudini. U tou diisa mapholisani-vho a zwi pfali. Zwenezwo arali mapholisa vho no ri fara ri do di senga. Hunwe ri si pfale.” Vho-Balavhali vha tshi amba izwo ndi musu mbilu yavho yo no rindila.

- 4.2.1 Aya mafhungo o ambiwa avha vhathu vhe ngafhi? (1)
- 4.2.2 Mufu ane a khou ambiwa afha ndi nnyi? (1)
- 4.2.3 Ndi ngani avha vhathu vha tshi toda u posa mufu uyu tsimuni ya Vho-Matambule? (4)
- 4.2.4 Ndi ngani avha vhathu vho vha vha sa todi u vhiga mufu mapholisani? (4)
- 4.2.5 Neani fhethuvhupo ho shumiswaho kha nganea iyi. Ni tikedze phindulo yanu nga tsumbo dzo teaho. (6)
- 4.2.6 Latani o rambelwa mavemu nga nnyi? Nahone muthu uyo o vha a tshi khou zwi itela mini? (3)
- 4.2.7 Bulani zwithu zwiraru zwe zwa dina Vho-Matambule nga nwambo wa samba la u via. (3)
- 4.2.8 Ndi ngoho naa uri Vho-Matambule vho vha vha tshi khou lowa Vho-Mutshekwa milenzhe? Talutshedzani. (3)
- 4.2.9 Ndi ngani Ntsudeni a tshi dzhiwa sa muanewa mulutanyi kha nganea iyi? (3)
- 4.2.10 Ndi ngani Vho-Matambule vho ri u farwa Vho-Mutshekwa vha takala? (2)

GUMOFULU LA KHETHEKANYO YA C: [30]

GUMOFULU: 100